

Skupština Crne Gore

BILTEN OTVORENI PARLAMENT

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ◆ Broj 96 ◆ Septembar 2019. godine

SADRŽAJ

Zakonodavna i nadzorna aktivnost.....	2
Novosti iz Skupštine.....	5
<i>Održan okrugli sto na temu slobode medija i medijskog ambijenta u organizaciji Odbora za evropske integracije 10.9.2019. ....</i>	<i>5</i>
<i>Delegacija Skupštine na sastanku predsjednika parlamenata zemalja Evroazije 23.9.2019.....</i>	<i>5</i>
Parlamentarni pojmovnik.....	5
Tema broja.....	6
Iz kataloga primljenih poklona.....	6
Kalendar.....	7

TEMA BROJA

*Održan XXI Cetinjski parlamentarni forum
30.9.2019.*

str.6

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

*Da li znate...
šta je Radna Grupa?*

str.5

SKUPŠTINA CRNE GORE - IZ KATALOGA PRIMLJENIH POKLONA

*Pokloni uručeni od strane predsjednika
predstavničkog doma Rumunije i šefa delegacije
Bjelorusije u PS OEBS*

str.6

OTVORENI PARLAMENT

Skupština Crne Gore

Bilten o radu Skupštine Crne Gore ◆ Elektronsko izdanje ◆ Izlazi mjesečno ◆ Godina IX ◆ Broj 96 ◆ Septembar 2019. godine

UVOD

Poštovane/i čitateljke i čitaoci,

Pred vama su najvažnije informacije o aktivnostima Skupštine Crne Gore u periodu od 1. do 30. septembra koje u formi mjesečnog biltena „Otvoreni parlament“ priprema Služba Skupštine Crne Gore.

Odbori su tokom septembra razmotrili jedanaest predloga zakona, jedan predlog odluke, te sproveli niz drugih aktivnosti u okviru nadzorne uloge.

Tema broja ovog izdanja biltena je održavanje XXI Cetinjskog parlamentarnog foruma, na temu „Parlament i mediji – realnost uzajamnih očekivanja“. CPF je održan u Vladinom domu na Cetinju.

Bilten se objavljuje svakog mjeseca i njime Skupština teži da približi svoj rad građanima Crne Gore.

Smatramo da je ova publikacija veoma značajna kao pouzdan izvor informacija o radu Skupštine i nadamo se da će vam biti od koristi. Ostajemo otvoreni za vaše komentare i sugestije, kao i kritike, koje nam mogu pomoći da naš rad učinimo što kvalitetnijim.

*S poštovanjem,
Služba Skupštine*

ZAKONODAVNA I NADZORNA AKTIVNOST

Predlozi zakona razmatrani na odborima

- **Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu** razmotrio je Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje, međutim, predlog zakona nije osvojio potrebnu većinu.
- **Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju** razmotrio je Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje, međutim, predlog zakona nije osvojio potrebnu većinu.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica** razmotrio je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet i predložio Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti potrošača** razmotrio je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet i predložio Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje** razmotrio je Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, međutim, predlog zakona nije osvojio potrebnu većinu.
- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona**

o vanparničnom postupku razmotrili su Zakonodavni odbor i Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu i predložili Skupštini da ga usvoji.

- **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o uzimanju i presađivanju ljudskih organa u svrhu liječenja** razmotrili su Zakonodavni odbor i Odbor za ljudska prava i slobode i predložili Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o potvrđivanju Sporazuma između strana Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi o automatizovanoj razmjeni DNK podataka, daktiloskopskih podataka i podataka o registraciji vozila, sa Implementacionim sporazumom** razmotrili su Zakonodavni odbor i Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i predložili Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o potvrđivanju Protokola iz 2005. godine o izmjenama i dopunama Protokola o suzbijanju nezakonitih radnji uperenih protiv bezbjednosti nepokretnih platformi koje se nalaze u epikontinentalnom pojasu** razmotrili su Zakonodavni odbor i Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i predložili Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o potvrđivanju Protokola iz 2005. godine o izmjenama i dopunama Konvencije o suzbijanju nezakonitih radnji uperenih protiv bezbjednosti pomorske plovidbe** razmotrili su Zakonodavni odbor i Odbor za međunarodne odnose i iseljenike i predložili Skupštini da ga usvoji.
- **Predlog zakona o legalizaciji javnih isprava u međunarodnom prometu** razmotrio je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu i predložio Skupštini da ga usvoji.

Ostali akti razmatrani na odborima

- **Predlog odluke o donošenju izmjena i dopuna Državne studije lokacije „Arsenal“ Tivat** razmotrio je i podržao Odbor za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Ostale aktivnosti radnih tijela

- Na 59. sjednici, održanoj 9. septembra, članovi **Odbora za međunarodne odnose i iseljenike** razmotrili

su i većinom glasova podržali predlog da Zoran Janković bude izvanredni i opunomoćeni ambasador Crne Gore – stalni predstavnik – šef Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Strazburu.

- Na 60. sjednici, održanoj 12. septembra, članovi Odbora razmotrili su i većinom glasova podržali predlog da Periša Kastratović bude izvanredni i opunomoćeni ambasador Crne Gore u Republici Turskoj, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Ankari.
- Na 61. sjednici, održanoj 16. septembra, članovi Odbora za međunarodne odnose i iseljenike razmotrili su i većinom glasova podržali predlog da Tarzan Milošević bude izvanredni i opunomoćeni ambasador Crne Gore u Republici Srbiji, na rezidentnoj osnovi, sa sjedištem u Beogradu.
- Na 33. sjednici **Odbora za evropske integracije**, održanoj 17. septembra, održano je konsultativno saslušanje na temu napada na novinare i imovinu medija u Crnoj Gori. Sjednici Odbora su prisustvovali ministar unutrašnjih poslova Mevludin Nuhodžić, direktor Uprave policije Veselin Veljović, glavni pregovarač Crne Gore sa EU Aleksandar Drljević, direktorka Direktorata za pravosuđe u Ministarstvu pravde Marijana Laković Drašković, predsjednik Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija Nikola Marković, kao i tužiteljke Vrhovnog državnog tužilaštva Vesna Jovičević i Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici Ljiljana Klikovac. Pored diskusije o konkretnim slučajevima napada na novinare i medije, članovi Odbora za evropske integracije su sa gostima razgovarali i o sveukupnom ambijentu za rad medija u Crnoj Gori, Fondu za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija i setu medijskih zakona koji će uskoro biti predloženi Skupštini, ali i o pitanjima samoregulacije i profesionalne odgovornosti medija, koja je istaknuta kao posebno važna za kvalitet novinarstva u Crnoj Gori.
- Na 88. sjednici, održanoj 23. septembra, **Odbor za ekonomiju, finansije i budžet** je razmotrio i utvrdio Predlog nacрта budžeta Državne revizorske institucije za 2020. godinu i Predlog nacрта budžeta Agencije za sprečavanje korupcije za 2020. godinu.
- Na 43. sjednici **Odbora za ljudska prava i slobode**, 25. septembra, održano je konsultativno saslušanje državne sekretarke u Ministarstvu rada i socijalnog staranja Vukice Jelić, generalnog direktora Direktorata za socijalno staranje i dječju zaštitu u Ministarstvu

rada i socijalnog staranja Gorana Kuševije i direktora Zavoda za socijalnu i dječju zaštitu Draga Spaića. Tema Konsultativnog saslušanja, organizovanog u skladu sa Planom aktivnosti Odbora za 2019. godinu, bila je "Rad dnevnih centara za djecu sa smetnjama u razvoju i osobe sa invaliditetom u Crnoj Gori". Na samom kraju sjednice, zaključeno je da se sačini Izvještaj sa zaključcima koji će biti dostavljen Kolegijumu Predsjednika Skupštine, na upoznavanje, nadležnim organima na realizaciju, kao i svim učesnicima sjednice, radi upoznavanja.

- Na 42. sjednici, održanoj 30. septembra, Odbor je razmotrio Izvještaj „Djeca i bolesti zavisnosti u Crnoj Gori“.
- Na 44. sjednici, održanoj 30. septembra, Odbor je razmotrio Izvještaj o radu Kancelarije zastupnika Crne Gore pred Evropskim sudom za ljudska prava u Strazburu za 2018. godinu.
- Na 72. sjednici **Administrativnog odbora**, održanoj 18. septembra, Odbor je utvrdio nekoliko predloga odluka: Predlog odluke o izboru jednog člana Odbora za praćenje realizacije Odluke o davanju u dugoročni zakup lokaliteta ostrvo Lastavica sa tvrđavom „Mamula“, Opština Herceg Novi i Odluke o prihvatanju Aneksa broj 1 Ugovora o zakupu hotela „Kraljičina plaža“ Budva. Odbor je odlučio da predloži Skupštini Crne Gore da za člana Odbora izabere poslanika Srđana Milića; Predlog odluke o razrješenju jedne

članice UO Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore. Odbor je odlučio da predloži Skupštini Crne Gore da razriješi *Artu HOXHA*, predstavnicu

Skupštine Crne Gore dužnosti članice UO Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore; i Predlog odluke o razrješenju jednog člana Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore. Odbor je s tim u vezi odlučio da Skupštini Crne Gore predloži da razriješi Milana Kneževića, dužnosti člana Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Skupštine Crne Gore.

- U nastavku 72. sjednice, održanom 23. septembra, Predlog Posebnog kluba poslanika od 22. avgusta 2019. godine, da se poslanik Aleksandar Damjanović izabere za člana Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva nije dobio potrebnu većinu glasova prisutnih članova Odbora.
- Na 73. sjednici, održanoj 26. septembra, članovi **Administrativnog odbora** utvrdili su Listu blagovremenih i potpunih predloga kandidata za imenovanje jednog člana Savjeta RTCG i Listu blagovremenih i potpunih predloga kandidata za imenovanje dva člana Savjeta Agencije za elektronske medije.

- Na petoj sjednici **Komisije za praćenje i kontrolu postupka privatizacije**, održanoj 25. septembra, Komisija je, u skladu sa svojim nadležnostima, razmotrila Izvještaj o radu Savjeta za privatizaciju i kapitalne projekte sa Izvještajem o sprovođenju Plana privatizacije za period januar - jun 2019. godine, koji joj je Savjet za privatizaciju i kapitalne projekte dostavio na upoznavanje. U okviru tekućih pitanja Komisija je donijela Odluku o angažovanju stručnog konsultanta za rad u Komisiji.

NOVOSTI IZ SKUPŠTINE

Održan okrugli sto na temu slobode medija i medijskog ambijenta u organizaciji Odbora za evropske integracije 10.9.2019.

Odbor za evropske integracije održao je Okrugli sto na temu slobode medija i medijskog ambijenta u Crnoj Gori. U prisustvu ministra pravde, direktora Uprave policije, predstavnika tužilaštva, Vrhovnog suda, Ministarstva unutrašnjih poslova, Kancelarije za evropske integracije, predstavnika komercijalnih medija i nacionalnog javnog servisa, kao i predstavnika nevladinih organizacija i Misije OEBS-a u Crnoj Gori, razgovarano je na temu medijskog ambijenta, ali i rješavanja slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima. O značaju slobode medija sa aspekta međunarodnih standarda govorili su Siv – Katrine Leirtroe, zamjenica šefice misije OEBS i Aleksandar Drljević, glavni pregovarač Crne Gore sa EU. Leirtroe je kazala da Misija OEBS-a u Crnoj Gori ostaje posvećena daljoj profesionalizaciji i nezavisnosti medija, objektivnosti u izještavanju, ali i jačanju medijskog zakonskog okvira. Glavni pregovarač ukazao je na značaj teme, ističući da je savremeno demokratsko društvo nezamislivo bez slobode izražavanja i slobode medija. Tokom rasprave, ukazano je na značaj

unapređenja programske šeme na nacionalnom javnom servisu, koji bi trebalo da služi za primjer ostalim medijskim kućama, jedinstvenom novinarskom pristupu u očuvanju nezavisnosti i objektivnosti izještavanja, te razgovarano o konkretnim slučajevima napada na novinare. U tom smislu, zaključeno je da je potrebno procesuirati sve napade, bez izuzetka, te detaljno istražiti i utvrditi odgovornost počinitelaca. Jedna od poruka skupa bila je da je sama organizacija okruglog stola pokazatelj spremnosti različitih struktura društva da otvore direktan dijalog o spornim i osjetljivim pitanjima, a sve u cilju utvrđivanja odgovornosti nadležnih u ovoj oblasti. S tim u vezi, najavljen je nastavak sličnih događaja u organizaciji Odbora, u cilju praćenja dinamike pregovora Crne Gore i EU, te efikasnosti i sveobuhvatnosti samog procesa evropskih integracija. U ime Odbora za evropske integracije, na događaju su učestvovali članovi Daliborka Pejović, Momčilo Martinović, Sanja Pavićević, Ranko Krivokapić, Ljiljana Đurašković i Branko Radulović, kao i Branka Bošnjak, u svojstvu zainteresovane poslanice.

Delegacija Skupštine na sastanku predsjednika parlamenata zemalja Evroazije 23.9.2019.

Delegacija Skupštine na čelu sa predsjednikom učestvovala je na dvodnevnom sastanku predsjednika parlamenata zemalja Evroazije, koji se ove godine održao u Nursultanu - Kazahstan. Prvog dana, Brajović je imao susret sa predsjednikom Vlade Republike Kazahstan Askarom Maminom. Istaknuti su dobri politički odnosi kao osnova za intenzivniju ekonomsku, kulturnu i drugu razmjenu. Brajović je naglasio da su članstvo u NATO i evropske integracije za Crnu Goru ključni za bezbjednost i dalji ekonomski razvoj, ali da smo posvećeni njegovanju dobrih odnosa sa svim državama. Sa ciljem jačanja ekonomskih odnosa, Mamin predložio je organizovanje poslovnog foruma crnogorskih i kazahstanskih privrednika do kraja 2019. kako bi se konkretizovali zajednički projekti. Brajović sastao se i sa predsjednikom Velike narodne skupštine Republike Turske Mustafom Šentopom. Sagovornici su naglasili da intenzivna parlamentarna saradnja značajno doprinosi političkom razumijevanju i partnerstvu dvije države, naročito u okviru NATO saveza. Šentop je istakao da razvijenu ekonomsku saradnju potvrđuje konstantni rast investicija, te da potencijali saradnje

postoje u mnogim oblastima. Uputio je poziv Brajoviću da, u aprilu naredne godine, prisustvuje svečanoj proslavi 120 godina od formiranja Velike narodne skupštine Republike Turske. Brajović obratio se učesnicima Četvrog sastanka predsjednika parlamenata zemalja Evroazije, kao prvi čelnik crnogorskog Parlamenta koji učestvuje na ovom skupu kazavši da je politika sa jasnim ciljevima, usmjerena na stabilnost i saradnju, ojačana NATO članstvom i sprovođenjem strukturnih reformi, učinila Crnu Goru pouzdanim i primamljivim podnebljem za investicije, prevashodno u oblasti infrastrukture, energetike i turizma. Govoreći o neophodnim predušlovima za ciljani ekonomski rast, istakao je da Crna Gora u saradnji sa kineskim partnerima gradi najznačajniji infrastrukturni projekat auto-put, koji će povezati jadransku obalu sa Centralnom i Zapadnom Evropom, dodavši da je realizacija ovog projekta dobar primjer saradnje malih i velikih ekonomija, sa jasno definisanim ulogama i zadacima. Brajović se, takođe, sastao sa predsjednikom Senata Parlamenta Republike Kazahstan Darigom Nazerbaevom i predsjednikom Predstavničkog doma Jordana Faisal El-Fajezom.

PARLAMENTARNI POJMOVNIK

Radna grupa je privremeni oblik organizovanja poslanika radi obavljanja specifičnog zadatka ili poslova za potrebe parlamenta ili odbora. Radnu grupu po pravilu obrazuje odbor iz redova svojih članova. Radna grupa ne može istupati samostalno, osim ako odbor ne odluči suprotno. U radu radne grupe mogu učestvovati i pojedinci iz reda eksperata civilnog sektora, po pozivu. U Skupštini Crne Gore, radi izvršavanja poslova iz svog djelokruga, odbor može obrazovati posebne radne grupe u čiji sastav može angažovati naučne i stručne konsultante.¹

¹ Doc. dr Komar, Olivera, Prof. dr Ivana Jelić, Nataša Komnenić, Irena Mijanović, Jelena Radonjić, Vlatko Šćepanović, Parlamentarni leksikon, Podgorica, Skupština Crne Gore 2016, str.115.

TEMA BROJA

Održan XXI Cetinjski parlamentarni forum 30.9.2019.

Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović otvorio je XXI Cetinjski parlamentarni forum na temu „Parlament i mediji – realnost uzajamnih očekivanja“, koji je održan u Vladinom domu na Cetinju. Predsjednik Skupštine je istakao da je izgradnja demokratskog društva proces koji počiva na dijalogu, ali zahtijeva slobodu govora i izražavanja, poštovanje različitosti mišljenja i stavova. Predsjednik Brajović je kazao da je u procesu evropskih integracija pred zemlje regiona postavljen je zahtjevan zadatak stvaranje boljih uslova za rad medija, ističući da je uloga parlamenta da zakonima regulišu te uslove, a medija je da pružaju blagovremene i istinite informacije, te podržavaju klimu tolerancije i poštovanja različitosti, ne zloupotrebljavajući moć i uticaj. Govoreći o značaju teme o kojoj će se diskutovati na ovogodišnjem Forumu, predsjednik Brajović je izrazio zadovoljstvo zbog prisustva predstavnika parlamenta vladajućih i opozicionih partija iz Crne Gore i regiona, javnih servisa i komercijalnih medija, kao i međunarodnih i nevladinih organizacija. Radni dio XXI Cetinjskog parlamentarnog foruma počeo je sesijom na temu „Odgovornost parlamenta i javnih servisa u promociji kulture političkog dijaloga“, kojom je moderirao poslanik u Skupštini Crne Gore Nikola Rakočević. Drugom sesijom na temu „Uloga zakonskih rješenja u jačanju slobode i profesionalnosti rada medija“ moderirao je

poslanik u Skupštini Crne Gore Nedeljko Rudović. U otvorenoj raspravi učesnici su razgovarali o unapređenju zakonodavnih i institucionalnih okvira u cilju jačanja nezavisnosti, profesionalnosti i veće odgovornosti u radu medija. Istakli su da je za svako demokratsko društvo važno da javni servisi služe interesima i potrebama javnosti, odražavajući politički pluralizam. Učesnici su zahvalili Skupštini Crne Gore na organizaciji Cetinjskog parlamentarnog foruma, koji smatraju izuzetno značajnim za jačanje kontakata i saradnje na parlamentarnom nivou. Rad XXI Cetinjskog parlamentarnog foruma završen je usvajanjem Zajedničke izjave. U njoj je, između ostalog, istaknut značaj medijskog pluralizma, ali i odgovornost za javno izgovorenu riječ. Naglašen je značaj transparentnosti vlasništva nad medijima za zaštitu javne debate u demokratskim društvima. Ukazano je na potrebu daljeg razvoja profesionalnog pristupa, odgovornosti i poštovanja etičkih pravila od strane novinara, čemu poslanici mogu pružiti podršku u okviru svojih nadležnosti. Učesnici su napomenuli da će svojom javnom ulogom i primjerom biti promotori kulture političkog dijaloga i time dodatno raditi na stvaranju ambijenta za sučeljavanje mišljenja i predstavljanje različitih argumentacija, međusobnog razumijevanja i poštovanja drugačijeg mišljenja, sa ciljem sveukupnog društvenog napretka.

SKUPŠTINA CRNE GORE - IZ KATALOGA PRIMLJENIH POKLONA

Naziv: Naziv: *SLIKA PARLAMENTA RUMUNIJE*
 Zemlja porijekla: RUMUNIJA
 Uručen od strane: PREDSEDNIKA PREDSTAVNIČKOG DOMA RUMUNIJE
 Primalac: PREDSEDNIK SKUPŠTINE CRNE GORE
 Datum prijema: 10. 5. 2014.

Naziv: *IZLIVENI VJERSKI MOTIV*
 Zemlja porijekla: BJELORUSIJA
 Uručen od strane: ŠEFA DELEGACIJE BJELORUSIJE U PS OEBS
 Primalac: PREDSEDNIK SKUPŠTINE CRNE GORE
 Datum prijema: 28. 7. 2014.

KALENDAR

3. septembar

- Delegacija Skupštine Crne Gore učestvovala je na XXIX Ekonomskom forumu koji se održao u Krinji-Zdroju (Poljska) u periodu od 3. do 5. septembra 2019. godine. Tema foruma bila je: „Evropa sjutrašnjice. 'Snažno' – šta to znači?“, a organizovao se u cilju uspostavljanja dijaloga i daljeg jačanja saradnje između evropskih zemalja i njenih partnera. Predsjednik Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Predrag Sekulić govorio je na sesiji „Turističko nasljeđe – korišćenje kulturne baštine u poslovne svrhe“ i tom prilikom je istakao da je Crna Gora izrazito turistička zemlja koja godinama zaredom ima sve veći broj turista, da kulturni turizam čini sve ono što opredjeljuje turiste da posjećuju Crnu Goru, i u vezi s tim ukazao na imovinu koja se nalazi na UNESCO listi svjetske baštine, kao i na potencijale koje treba staviti u fokusu budućih procesa restauracije i ekonomske valorizacije. U okviru panela „Sinergija poslovanja, nauke i lokalne samouprave – kako to postići?“, predsjednik Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Radule Novović istakao je da bi jedan od strateških prioriteta svake države trebalo da bude podsticanje ukupnog društvenog ambijenta za izradu naučno-istraživačkih i inovativnih projekata. Tokom panela pod nazivom „Krizna ili kraj međunarodnog poretka kakav znamo“, član Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Miloš Nikolić istakao je da se svjetski poredak oduvijek mijenjao, ali nikada brzinom i dinamikom kao danas.

4. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović sastao se sa delegacijom Kongresa Sjedinjenih Američkih Država, koju je predvodio senator Lindzi Grem, koji je ujedno i predsjednik Odbora za pravosuđe američkog Senata. Sagovornici su izrazili obostrano zadovoljstvo sveukupnom saradnjom Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država, kontinuiranim razvojem bilateralnih odnosa i jačanjem partnerstva u okviru NATO-a. Tokom razgovora, Brajović je izrazio zahvalnost na snažnoj podršci američkog Kongresa u ostvarenju ključnih spoljnopolitičkih prioriteta Crne Gore, što predstavlja dodatnu potvrdu prijateljstva i strateškog partnerstva. Osvrnuo se i na značaj brojnih zakonodavnih inicijativa pokrenu-

tih od strane američkog Kongresa, koje su u konačnom imale za cilj afirmaciju članstva Crne Gore u NATO. Predsjednik Skupštine upoznao je sagovornike sa aktuelnom političkom situacijom i ekonomskim prilikama u državi. Pri tome, posebno je naglasio važnost daljeg rada skupštinskog Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva i izrazio uvjerenje da će svi poslanici pokazati neophodan stepen odgovornosti prema

Skupština Crne Gore

crnogorskim građanima. Senator Grem istakao je da je Crna Gora donijela dobru odluku pridruživši se NATO-u, čime je osigurala bezbjednost svojih građana, a Kongres će nastaviti da pruža punu podršku daljem jačanju vladavine prava i medijskih sloboda u susret predstojećem članstvu u EU. Sastanku su prisustvovali i potpredsjednik Skupštine Crne Gore Genci Nimanbegu i poslanica Daliborka Pejović.

- Delegacija Skupštine Crne Gore učestvovala je na Interparlamentarnoj konferenciji za zajedničku vanjsku i bezbjednosnu politiku i zajedničku bezbjednosnu i odbrambenu politiku koja se održala u Helsinkiju od 4. do 6. septembra, u sklopu finskog predsjedavanja EU. Učešće su uzeli predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Andrija Nikolić, član Odbora Ervin Ibrahimović, kao i članovi Odbora za bezbjednost i odbranu Luidž Škrelja i Boris Mugoša. Na panelu posvećenom aktuelnim političkim dešavanjima u regionu Zapadnog Balkana i procesu integracije u EU, Nikolić je kazao da Brisel treba da demonstrira odlučniji pristup u nastavku politike proširenja, uz jasniju politiku prema Zapadnom Balkanu. On je takođe naglasio da vjeruje da će oktobarsko zasijedanje Evropskog savjeta dati signal za otvaranje pregovora za Sjever-

KALENDAR

nom Makedonijom i Albanijom, te otvaranje posljednjeg pregovaračkog poglavlja sa Crnom Gorom, što bi, kako je rekao, obnovilo poljuljani optimizam zemalja kandidata. Na konferenciji se u prisustvu parlamentaraca iz zemalja članica EU i zemalja kandidata za članstvo, u okviru odvojenih sesija i panela razgovaralo na teme: „Snažnija Evropa za evropsku bezbjednost“, „Obnavljanje transatlantskog jedinstva u globalnim odnosima“, „Razmjena viđenja o prioritetima EU u oblasti CFSP-CSDP“, i „Kuda ide EU odbrana: Snaga za mir ili vojna snaga?“.

7. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović govorio je na temu „Crna Gora u savremenim međunarodnim odnosima“ učesnicima 12. regionalnog evroatlantskog kampa „REACT“ koji se održao na Žabljaku. Govoreći o redovnoj parlamentarnoj saradnji sa državama Evropske unije i NATO, kao i sa svim drugim državama gdje je prepoznat obostrani interes za unaprijeđenje odnosa, predsjednik Brajović je istakao da je aktivnošću poslanika Crna Gora za kratko vrijeme stekla reputaciju aktivnog učesnika svih značajnih procesa na međunaordnom planu. Govoreći o vrijednostima članstva u NATO i Uniji, predsjednik Skupštine je naglasio da time osiguravamo trajnu bezbjednost Crne Gore, čuvamo njenu stabilnost i stvaramo uslove za ekonomski razvoj koji treba da omogući našim građanima evropski životni standard. On je podsjetio da ekonomski pokazatelji potvrđuju da smo na pravom putu, jer bilježimo rast direktnih stranih investicija, kao i povećani broj turista iz država članica Saveza.

10. septembar

- Član Odbora za bezbjednost i odbranu Luidž Ljubo Škrelja boravio je u uzvratnoj službenoj posjeti Parlamentu Albanije i tom prilikom se susreo sa šeficom Stalne delegacije Skupštine Albanije u PS NATO-u *Mimi Kodheli*, predsjednicom Odbora za odbranu Ermonelom Felaj, kao i sa članovima ovog radnog tijela. Škrelja je istakao da je Crna Gora ponosna na činjenicu da je prepoznata kao oličjenje dobrosusjedskih odnosa i regionalne saradnje i povezivanja, posebno imajući u vidu da je kao takvu

vide njeni susjedi. Na sastanku je zajednički ocijenjeno da se NATO, posebno na Balkanu, pokazuje kao najsigurniji okvir stabilnosti i prosperitetnije budućnosti. Učesnici sastanka su zajednički ocijenili poznatom neodvojivost integracije u evroatlantske strukture od integracije u Evropsku uniju. Predstavnik Skupštine Crne Gore, poslanik Luidž Ljubo Škrelja potom se susreo sa predsjednicom Odbora za odbranu Ermonelm Felaj i članovima ovog radnog tijela, tokom kojeg su predstavljene nadležnosti, postignuti rezultati kao i predstojeći planovi dva parlamentarna radna tijela, Albanije i Crne Gore, koja tretiraju pitanja odbrane. Tokom susreta sa članovima Odbora za odbranu je istaknuto da je Albanija odlučno posvećena očuvanju dobrosusjedskih odnosa i unapređenju regionalne saradnje. Ovom prilikom, učesnici sastanka su, uz obostrano zadovoljstvo na realizaciji susreta, konstatovali neophodnost da Crna Gora i Albanija nastave sa njegovanjem prijateljskih odnosa, pružanjem uzajamne podrške i jačanja saradnje, posebno imajući u vidu važnost obezbjeđenja sigurnog ambijenta za region i šire, a time i mogućnost unapređenja na ekonomskom planu. U zaključnici sastanka je konstatovano da ovaj sastanak predstavlja još jednu potvrdu prijateljskih odnosa Crne Gore i Albanije.

- Odbor za evropske integracije održao je Okrugli sto na temu slobode medija i medijskog ambijenta u Crnoj Gori.

12. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je generalnog direktora za politiku susjed-

upština Crne Gore

KALENDAR

stva i pregovore o proširenju Evropske komisije Kristijana Danijelsova. Brajović je upoznao delegaciju Evropske komisije sa dosadašnjim rezultatima ovog skupštinskog saziva, i prije svega ukazao na napore koje vladajuća većina ulaže kako bi Crna Gora nastavila započete reforme u procesu evropske integracije. Danijelson je naglasio da su sljedeći mjeseci veliki izazov da svi politički akteri u Skupštini pokažu volju i dogovore se oko potrebnih reformi u cilju daljeg unaprjeđenja izbornog zakonodavstva i primjene datih preporuka relevantnih međunarodnih organizacija. Istakao je da je Evropska komisija svjesna postignutih rezultata i napora koje Skupština ulaže kako bi ojačala politički dijalog, u postojećem političkom ambijentu. Takođe, istakao je da novi saziv Evropske komisije ima jasnu poruku o kredibilnoj strategiji za Zapadni Balkan i da će se održati i ubrzati proces proširenja. Zajednički je ocijenjeno da će dodatni naponi nadležnih institucija u ostvarivanju još mjerljivijih rezultata u oblastima vladavine prava i slobode medija, kao i jačanje nezavisnosti institucija važnih za izborne procese, osigurati da Crna Gora ostaje predvodnik procesa integracije u Evropsku uniju u regionu Zapadnog Balkana.

- Na četvrtoj sjednici Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva, u prisustvu Kristijana Danijelsova, generalnog direktora Direktorata za politiku susjedstva i pregovore o proširenju EU i Nj.E. Aiva Orava, šefa Delegacije EU u Crnoj Gori, predstavljen je dosadašnji tok aktivnosti u okviru reforme izbornog zakonodavstva. Kristijan Danijelson ukazao je na značaj aktivne i konstruktive uloge svih političkih subjekata u rješavanju pitanja u cilju unaprjeđenja vladavine prava i evropske budućnosti Crne Gore. Danijelson se osvrnuo i na važnost ispunjavanja preporuka u odnosu na pitanja slobode medija, medijskog zakonodavstva, borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, koje su značajne za funkcionisanje svakog demokratskog društva. Potpredsjednik Skupštine i predsjednik Odbora Branimir Gvozdenović zahvalio je gđinu Danijelsonu i Nj.E. Oravu na naporima i podršci u dosadašnjem toku reformi i istakao da dijeli mišljenje sa njima, da ključne aktivnosti treba sprovesti u Parlamentu, kroz aktivniju ulogu političkih subjekata na već započetim aktivnostima. U tom smislu, saglasio se

da je važnija suština od forme, a sve u interesu građana Crne Gore. On je dodao da je reforma izbornog zakonodavstva, između ostalog, usmjerena i na sveukupnu izgradnju kapaciteta Skupštine Crne Gore.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je koizvjestioce Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope za Crnu Goru Ionuta Mariana Stroea i Ena Muldera. Predsjednik Brajović je zahvalio na pažljivom praćenju rezultata koje Crna Gora postiže i izrazio očekivanje da će koizvjestioci i tokom ove posjete prepoznati napredak u odnosu na prethodni Izvještaj. Brajović je istakao da je vladajuća većina sa akademskom zajednicom i civilnim društvom pripremila veliki dio predloga za dodatno unaprjeđenje sveukupnog izbornog ambijenta, a sada se očekuje mišljenje i doprinos predstavnika opozicije u Odboru za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva. Koizvjestilac Stroe je između ostalog naglasio da PSSE cijeni otvorenost parlamentarne većine u ostvarivanju dijaloga svih strana u Skupštini Crne Gore. On je takođe istakao da Crna Gora ide u pravom smjeru, pri čemu treba još intenzivnije nastaviti s reformama. Na sastanku sa koizvjestiocima je učestvovao i poslanik Predrag Sekulić, šef delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope.
- Poslanici Skupštine Crne Gore iz poslaničkih klubova parlamentarne većine i opozicije, sastali su se na odvojenim sastancima sa koizvjestiocima Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope (PSSE) za Crnu Goru u post-monitoring dijalogu Ionutom Marianom Stroeom i Enom Mulderom. Tokom sastanaka,

KALENDAR

sagovornici su razmijenili mišljenja o aktuelnim političkim prilikama u zemlji, kao i pitanjima o nezavisnosti pravosuđa, izbornom procesu, borbi protiv korupcije i situaciji u medijima. Posebna pažnja posvećena je reformi izbornog zakonodavstva i unaprjeđenju političkog dijaloga. U tom kontekstu, istaknut je i značaj rada Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva. Sastancima su prisustvovali poslanici Andrija Nikolić, Adrijan Vuksanović, Andrija Popović, kao i Milutin Đukanović, Milan Knežević, Raško Konjević i Aleksandar Damjanović. Program posjete koizvjestilaca obuhvata i susrete sa predstavnicima izvršne i sudske vlasti, kao i sa predstavnicima nevladinih organizacija. Istog dana održani su odvojeni sastanci koizvjestilaca sa delegacijama Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva i Odbora za ljudska prava. Tokom sastanka sa članovima Odbora za sveobuhvatnu reformu naglašen je značaj nastavka rada i pozdravljen dijalog koji je uspostavljen na nivou Odbora. Predsjednik Odbora je predstavio hronologiju aktivnosti i ostvarene rezultate. Koizvjestioci su iskazali značaj donošenja novog zakonodavnog okvira koji treba da doprinese jačanju povjerenja javnosti u izborni proces. U cilju unapređenja procesa izborne reforme koizvjestioci su istakli da Odbor može računati na svaki vid pomoći i podrške, i ohrabрили poslanike za nastavak rada. Predsjednik Odbora Halil Duković je upoznao koizvjestioce sa nadležnostima i ključnim aspektima rada Odbora za ljudska prava i slobode, navodeći da Odbor kroz multisektorski pristup i saradnju sa nadležnim državnim organima, međunarodnim organizacijama sa sjedištem u Crnoj Gori i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom ljudskih prava realizuje brojne aktivnosti u cilju unapređenja poštovanja i zaštite ljudskih prava i sloboda. Duković je izrazio očekivanje da će informacije koje koizvjestioci PSSE dobiju od sagovornika tokom njihove dvodnevne posjete Crnoj Gori biti korisne za sagledavanje ostvarenog napretka u Crnoj Gori u pogledu ispunjenja preporuka sadržanih u Rezoluciji PSSE 2030 (2015).

16. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je delegaciju Grupe prijateljstva Velike na-

rodne skupštine Republike Turske sa Crnom Gorom, koju predvodi predsjednik Erol Kavundžu. Brajović je istakao zadovoljstvo dinamikom parlamentarne saradnje, kao i jačanjem sveukupnih odnosa dvije države, te naglasio da odlične političke odnose prati razvijena ekonomska saradnja, gdje su od velikog značaja za Crnu Goru i investicije u manje razvijena područja. Predsjednik Grupe prijateljstva Kavundžu izrazio je zadovoljstvo održavanjem redovnog dijaloga kao i spremnošću oba parlamenta za produbljivanje saradnje novim sadržajima. On je istakao da je Crna Gora zemlja tolerancije, suživota i mira, a da njena Skupština u kojoj su zastupljeni predstavnici građana, pravo je ogledalo multietničnosti i predstavlja primjer u svijetu. Sagovornici su se saglasili da brojna crnogorska dijaspora predstavlja značajan potencijal za intenziviranje naših bilateralnih, kulturnih i ekonomskih odnosa.

- Grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore sa Republikom Turskom sastala se sa delegacijom Velike narodne skupštine Republike Turske. Tokom sastanka potpredsjednik Skupštine Crne Gore i predsjednik Grupe Genci Nimanbegu istakao je da su EU i NATO jedini ispravni put za obje države, te da su dvije države nedavno svoje prijateljstvo

izdigle na nivo partnera u okviru Sjevernoatlantske Alijanse. Nimanbegu je istakao da Crna Gora i Turska imaju kvalitetnu saradnju u brojnim oblastima, ali da se posebno izdvaja saradnja u oblasti obrazovanja čije benefite koriste studenti iz Crne Gore već nekoliko godina unazad. Takođe, iskazano je obostrano očekivanje za nastavkom turskih investicija u Crnoj Gori, te posebno potcrtan značaj Transjadranskog gasovoda (TAP) koji bi transportovao

KALENDAR

gas iz Turske, čime bi se omogućila gasifikacija ovog regiona. Sastanku su prisustvovali i članovi Grupe prijateljstva Skupštine Crne Gore sa Parlamentom Republike Turske: Suad Numanović, Branka Tanasijević, Marija Maja Čatović i Nedžad Drešević. Istog dana održan je sastanak delegacije Odbora za međunarodne odnose i iseljenike. Predsjednik Odbora Andrija Nikolić je posebno izdvojio angažman Turske agencije za međunarodnu saradnju i razvoj (TIKA), te upoznao sagovornike o pozitivnom uticaju brojnih implementiranih projekata. Predsjednik Grupe prijateljstva Velike narodne skupštine Republike Turske sa Crnom Gorom Erol Kavundžu ukazao je na postojeću, dobru platformu za unapređenje odnosa u svim oblastima, te posebnu ulogu parlamentaraca u njegovanju te saradnje. Pored predsjednika Odbora Andrije Nikolića, sastanku su prisustvovali i članovi Odbora: Dragutin Papović, Nada Drobnjak, Miloš Nikolić, Ervin Ibrahimović i Miodrag Lekić. Sastancima u Skupštini prisustvovala je i turska ambasadorica u Crnoj Gori Songul Ozan.

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je u nastupnu posjetu novog ambasadora Bosne i Hercegovine u Crnoj Gori Branimira Jukića. Brajović je čestitajući ponovno stupanje na dužnost ambasadora u Crnoj Gori, ocijenio da su odnosi dvije države prijateljski, ojačani zajedničkim vanjskopolitičkim prioritetima u pogledu regionalne saradnje i integracije u Evropsku uniju. On je naglasio da regionalna saradnja i dobrosusjedski odnosi ostaju strateški prioritet vanjske politike Crne Gore. Ambasador Jukić je istakao da za produbljivanje saradnje dvije države ima dosta potencijala, a iskustvo Crne Gore u evropskim i evroatlanskim integracijama može biti od velike pomoći susjednim zemljama. Sagovornici su se saglasili da u narednom periodu posebnu pažnju treba posvetiti jačanju saobraćajne infrastrukture, koja je preduslov za snaženje ekonomskih i sveukupnih odnosa.

17. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je ambasadora Republike Grčke Sotiriosa Atanasiua povodom okončanja njegove diplomatske misije u Crnoj Gori. Uz zahvalnost na dosadašnjoj

pomoći Grčke u ostvarivanju ključnih vanjskopolitičkih ciljeva Crne Gore, predsjednik Brajović je istakao očekivanje da podrška evropskim integracijama neće izostati ni u narednom periodu. Ambasador Atanasiu je naglasio da su politički odnosi dvije države izvanredni i da očekuje da će se u narednom periodu osnažiti ekonomska saradnja. Izrazio je zadovoljstvo ogromnim napretkom koji je Crna Gora postigla, ne samo u oblasti ekonomije već i vladavine prava i jačanju institucija. Dodao je da je opšti utisak u Grčkoj da Crna Gora zaslužuje da bude u Evropskoj uniji i istakao da će Grčkoj integracije Zapadnog Balkana biti prioritet i u narednom periodu.

- Predsjednik Odbora za međunarodne odnose i iseljenike Andrija Nikolić primio novoimenovanog ambasadora Republike Slovenije u Crnoj Gori Gregora Preskera. Ambasador je ocijenio da dvije države njeguju prijateljske odnose, nemaju otvorenih pitanja, kvalitetno saraduju u brojnim oblastima, te da je od obnove nezavisnosti Crna Gora ostvarila značajan napredak i da predstavlja uspješan primjer u regionu. Podsjetio je takođe, na dosadašnji doprinos slovenačkih eksperata u Crnoj Gori, kao i na projekte realizovane kroz razvojnu saradnju i predložio dalje intenziviranje bilateralne saradnje kroz instrument „TAIEX“. Na sastanku je takođe bilo riječi o predstojećoj posjeti Odbora za vanjsku politiku Državnog zbora Republike Slovenije, na čelu sa predsjednikom Odbora Matjažom Nemecom, koja se realizuje na poziv predsjednika Odbora za međunarodne odnose i iseljenike. Sagovornici su bili saglasni u ocjeni da će ova posjeta biti odlična prilika za razmjenu iskustava i dobrih praksi, kao i upoznavanje slovenačkih poslanika sa naporima koje Crna Gora ostvaruje na svom evropskom putu.

18. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je novog izvanrednog i opunomoćenog ambasadora Crne Gore u Republici Turskoj na rezidentnoj osnovi sa sjedištem u Ankari, Perišu Kastratovića. Uz zahvalnost na dosadašnjoj uspješnoj saradnji, predsjednik Brajović je ambasadoru poželio uspjeh na novoj dužnosti i istakao uvjerenje da je Crna Gora dobila diplomatskog predstavnika koji će dodatno unaprijediti

KALENDAR

dobre odnose dviju država. Na sastanku je posebno bilo riječi o iseljeničkoj zajednici u Turskoj, kao i intenziviranju parlamentarne, ekonomske, kulturne i drugih oblika saradnje.

- Predsjednik Ivan Brajović primio je ambasadorku Republike Estonije u Crnoj Gori Kristi Karelson. „Pamtimo da je Estonija prva država sa kojom je Crna Gora uspostavila diplomatske odnose 13. juna 2006. godine, koja je uvijek snažno podržavala evroatlantske integracije Crne Gore“ - istakao je predsjednik Brajović. Ambasadorica Karelson je naglasila da dvije države dijele mnoge zajedničke karakteristike i stoga Estonija snažno podržava što brže integracije Crne Gore u Evropsku uniju. Istakla je da će estonska diplomatija u narednom periodu više pažnje posvetiti pitanjima proširenja i pružiti konkretnu podršku u tom procesu.
- Šef Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope Predrag Sekulić i član Delegacije Ervin Ibrahimović učestvovali su na konferenciji Parlamentarne mreže za politike dijaspore koja je održana u Amanu, Jordan. Konferenciju na temu „Ekonomske potencijale dijaspore“ organizovala je Parlamentarna skupština Savjeta Evrope u saradnji sa Parlamentom Jordana. Na konferenciji su razmijenjena mišljenja o ulozi dijaspore u jačanju razvojne saradnje i regionalne integracije, kao i o njenom doprinosu ekonomskom razvoju zemalja porijekla, posebno u pogledu promocije stranih investicija, prenosa znanja i tehnološkog razvoja. Pored članova ove parlamentarne mreže, učesnici konferencije bili su predstavnici međunarodnih organizacija, udruženja iseljenika i akademske zajednice. Parlamentarna mreža za politike dijaspore osnovana je 2017. godine kao platforma Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope za uspostavljanje i vođenje političkog dijaloga i razmjenu mišljenja i dobrih praksi među poslanicima koji se bave pitanjima dijaspore na nacionalnom i međunarodnom nivou.

19. septembar

- Predsjednik Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport Radule Novović, članica Odbora Branka Tanasijević i Mihailo Anđušić, kao zainteresovani poslanik, posjetili su Srednju mješovitu školu u Golubovcima i sastali se sa direktorom škole i

njegovim saradnicima. Posjeta je organizovana sa ciljem upoznavanja Odbora sa prioritetima i ciljevima razvoja opšteg srednjeg i srednjeg stručnog obrazovanja u Crnoj Gori. Tokom sastanka, naglašeno je da će Škola svoju obrazovno-vaspitu misiju realizovati u skladu sa savremenim politikama i standardima u oblasti obrazovanja, sa akcentom na povećanje interesovanja učenika za izbor srednje stručne škole za sve one koji imaju talenat za brojne programe koje ova škola nudi. Na kraju sastanka, poslanici su izrazili veliko zadovoljstvo zbog susreta koji je ocijenjen izuzetno korisnim i najavili su jačanje saradnje u narednom periodu.

- Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Halil Duković sastao se sa programskim menadžerom Vestminsterske fondacije za demokratiju Ivanom Radojevićem. Sastanku je, na poziv Predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode, prisustvovao i generalni sekretar Skupštine Crne Gore Aleksandar Jovičević. Na sastanku se razgovaralo o organizacionim i logističkim detaljima predstojeće Regionalne parlamentarne konferencije Mreže odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost zemalja Zapadnog Balkana, koja će se u organizaciji Vestminsterske fondacije za demokratiju održati u Podgorici, 7. i 8. oktobra 2019. godine. Na Konferenciji se očekuje učešće oko 50 poslanika i predstavnika stručnih službi iz 15 odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost iz zemalja Zapadnog Balkana. Na samoj Konferenciji će zvanično početi sa radom neformalna Mreža odbora za ljudska prava i rodnu ravnopravnost. Programski menadžer Vestminsterske fondacije za demokratiju je saopštio da su dosadašnjom analizom rada nadležnih odbora iz zemalja regiona utvrdili da su Odbor za ljudska prava i slobode i Odbor za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore svijetli primjeri uspješnog rada koji mogu poslužiti kao primjeri dobre prakse drugim odborima iz regiona. Učesnici sastanka su iskazali spremnost za saradnju i izrazili očekivanje da će predstojeća Regionalna parlamentarna konferencija doprinijeti nastavku kvalitetne regionalne saradnje, kao i da će iskustva eksperata Vestminsterske fondacije za demokratiju i razmjena regionalnih iskustava doprinijeti daljem unapređenju rada skupštinskih odbora nadležnih za ljudska prava i rodnu ravnopravnost.
- Članovi Radne grupe Odbora za sveobuhvatnu

KALENDAR

reformu izbornog i drugog zakonodavstva sastali su se sa Tatjanom Bogušević, ekspertkinjom Venecijanske komisije i bivšom saradnicom OEBS/ODIHR-a, koja kao ekspert za izborne procese, saraduje sa različitim međunarodnim organizacijama, uključujući OEBS/ODIHR, EU, IFES i Venecijansku komisiju Savjeta Evrope, na svim projektima vezanim za izbore. Sastanak je održan kako bi se, na cjelovit način, međunarodne institucije upoznale sa urađenim u okviru radnih grupa Odbora, radi ostvarivanja zahtjevnog zadatka, u ovom slučaju, normativne, cjelovite uređenosti izbornog procesa. Predmet današnjeg, prvog u nizu sastanaka posvećeno-angažovanih poslanika, predstavnika civilnog sektora i akademske zajednice sa predstavnicima međunarodnih institucija, bio je razmatranje Nacrta kodeksa etičkog ponašanja u izbornim kampanjama. Bogušević je sugerisala da je na strukturama crnogorskog parlamenta i stvar konačne odluke Skupštine Crne Gore na koji način će biti riješena ova otvorena pitanja. Takođe, ponovila je da je rad na Nacrtu kodeksa očigledan, posvećen i promišljen, te da se krenulo dobrim putem, ukazavši da je ovim kodeksom, prije svega, potrebno riješiti dileme otvorene u prethodnim izbornim procesima i registrovane u izvještajima međunarodnih organizacije koje su ove izborne procese nadgledale.

20. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je nerezidentnog ambasadora Kraljevine Švedske u Crnoj Gori Jana Lundina sa kojim je razgovarao o unapređenju bilateralnih odnosa, evropskom putu Crne Gore, kao i aktuelnim prilikama u našoj zemlji i regionu. Ocijenivši da Crna Gora i Švedska imaju odlične odnose, predsjednik Brajović je konstatovao da postoje sve pretpostavke za dalje snaženje saradnje u svim oblastima od zajedničkog interesa. Uz zahvalnost na dosadašnjoj podršci Švedske evropskoj budućnosti Crne Gore, predsjednik Skupštine je izrazio očekivanje da će novi sastav Evropske komisije zadržati politiku proširenja visoko na svojoj agendi, što bi predstavljalo pozitivnu poruku i za druge države Zapadnog Balkana. Ambasador Lundin je naglasio da njegova zemlja snažno podržava evropski put Crne Gore i regiona, i informisao predsjednika Brajovića da će Kraljevina

Švedska u narednom periodu intenzivirati saradnju sa zemljama kandidatima za članstvo u Uniji, posebno u oblasti ekonomije.

- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore Genci Nimanbegu primio je novoimenovanog ambasadora Republike Kosovo Ilbera Hisu. Zajednički je konstatovana veoma dobra međudržavna saradnja između Crne Gore i Republike Kosovo, kao i spremnost obje strane, da tu saradnju još više produbljuju u interesu oba naroda i regije u cjelini. Istaknuta je i neophodnost boljeg infrastrukturnog povezivanja, kada je riječ o novoj trasi budućeg autoputa Bar - Boljare, kao i putnim pravcima Podgorica - Gusinje - Plav - Dečani i Rožaje - Peć. Sagovornici su izrazili očekivanja i želje - da susreti budu što češći i u dobrobit svih.

22. septembar

- U Skupštini Crne Gore održana je komemorativna sjednica povodom smrti poslanika Skupštine Crne Gore, Koče Pavlovića. obraćajući se prisutnima, predsjednik Skupštine Crne Gore, Ivan Brajović podsjetio je da je Koča Pavlović u kontinuitetu od 2006. godine u četiri saziva Skupštine Crne Gore obavljao funkciju poslanika.

23. septembar

- Delegacija Skupštine Crne Gore na čelu sa predsjednikom Ivanom Brajovićem učestvovala je na dvodnevnom sastanku predsjednika parlamenta zemalja Evroazije, koji se ove godine održao u Nursultanu - Kazahstan.
- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore Genci Nimanbegu održao je konferenciju za novinare, povodom problema zapošljavanja i proporcionalne zastupljenosti Albanaca, u cilju informisanja javnosti o ovoj temi.

24. septembar

- Grupa prijateljstva Skupštine Crne Gore sa Hrvatskim saborom predvođena potpredsjednikom Branimirom Gvozdenovićem održala je sastanak sa Grupom prijateljstva Hrvatskog sabora sa Crnom Gorom na čelu sa Brankom Bačićem. Naglasivši značaj hrvatske političke i ekspertske pomoći

KALENDAR

državnim strukturama Crne Gore na putu evropske i evroatlantske integracije, potpredsjednik Gvozdenović je istakao da Republika Hrvatska predstavlja dobar i uspješan primjer za integracione ciljeve zemlje regiona. Poslanici su razmatrali mogućnosti unapređenja parlamentarnih odnosa, posebno na nivou odbora, te su razmijenjena mišljenja o modalitetima i načinima te saradnje. Delegacija Sabora je naročito ukazala na hrvatska iskustva u korišćenju EU fondova i na programe koji mogu biti od velike koristi za crnogorske građane. Na sastanku je bilo riječi i o ekonomskoj saradnji, energetskim projektima i pravcima razvoja imajući u vidu tekuće i buduće saobraćajne kapitalne projekte, kao i o mogućnostima stvaranja posebnih programa u oblasti obrazovanja. Na sastanku su pored predsjednika Grupe prijateljstva Branimira Gvozdenovića, prisustvovali članovi Radule Novović, Danijel Živković i Adrijan Vuksanović. Istog dana održan je sastanak sa Odborom za evropske integracije na kojem je bilo riječi o procesu pristupanja Crne Gore EU i podršci Hrvatske na ovom putu, uporednim iskustvima Hrvatske prije i nakon članstva u EU, kao i o međusobnoj dobroj saradnji dvije zemlje i dva parlamenta. U ime Odbora za evropske integracije, sastanku su prisustvovali predsjednik Odbora Slaven Radunović, zamjenik predsjednika Odbora Adrijan Vuksanović i članovi Odbora Daliborka Pejović i Mihailo Anđušić. Predsjednik Odbora za evropske integracije Slaven Radunović je istakao da je cilj pregovaračkog procesa da Crna Gora na pravi način sprovede ključne reforme, koje su često i osjetljive i bolne, i da kao istinski bolje društvo postane članica Evropske unije. Parlamentarci su se saglasili da su iskustva Hrvatske u procesu pristupanja i članstva u EU za Crnu Goru najrelevantnija, i u tom kontekstu razgovarali o načinu na koji je Hrvatska pristupila reformama tokom pretpripravnih pregovora sa EU, ali i nakon sticanja statusa zemlje članice, kao i o koristima od članstva vezanim za ekonomski razvoj i pristup fondovima Unije.

- Članica Odbora za ljudska prava i slobode Branka Tanasijević učestvovala je na Konferenciji „Porodično i partnersko nasilje nad ženama s invaliditetom u Crnoj Gori“. Poslanica Tanasijević je izjavila da se barijerom može smatrati to što se u društvu često govori o medicinskom modelu pristupa osobama sa invaliditetom, nasuprot socijal-

nom modelu pristupa ovim osobama, koji podrazumijeva njihovu integraciju u društvo. Da bi se žena sa invaliditetom socijalno integrisala potrebno je da ima podršku porodice, da se posmatra kao produktivna, proaktivna osoba koja koristi resurse u društvu i koja zna kako napredovati u životu i ostvariti svoje ciljeve. Na Konferenciji je zaključeno da je međusobna saradnja svih pojedinaca u društvu jedini model koji može pružiti rezultat. Postoje mnogi vidovi nasilja sa kojima se suočavaju žene sa invaliditetom i potrebno je podići svijest o značajnim problemima ove populacije. Zaključeno je da se može primijetiti da u Crnoj Gori postoji želja da se pomogne ugroženima, a u toj borbi se naročito ističu proaktivni ljudi iz nevladinog sektora koji su usmjereni ka stvaranju neke vrste systemske podrške ženama sa invaliditetom, a sve u cilju podizanja svijesti o problemima, rješavanja konkretnih problema, prevazilaženju barijera i rušenju predrasuda.

25. septembar

- Članovi Odbora za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva sastali su se sa Vladimirom Misevim, savjetnikom na projektu za nove tehnologije glasanja u ODIHR-u i Dariom Paprockom, savjetnicom za izborne procese, u cilju predstavljanja komentara na izrađene nacрте zakona u okviru reforme izbornog zakonodavstva. Na sastanku, poslanik Predrag Sekulić je predstavio rad Odbora i dosadašnje aktivnosti na unapređenju izbornog zakonodavstva, koje, između ostalog, podrazumijeva implementaciju preporuka posmatračkih misija OEBS/ODIHR povodom parlamentarnih i predsjedničkih izbora, 2016. i 2018. godine, što je definisano kao jedan od osnovnih zadataka Odbora. Poslanik Miodrag Vuković je naglasio da su, tokom rada na reformi izbornog zakonodavstva, posebnu pažnju posvetili svim preporukama, dostavljenim od strane međunarodnih organizacija i da će dalji rad podrazumijevati usaglašavanje izbornih procedura sa evropskom demokratskom praksom. Istog dana održao se sastanak predstavnika ODIHR-a sa potpredsjednikom Skupštine i predsjednikom Odbora Branimirom Gvozdenovićem. Sastanak je obilježio razgovor o ključnim pitanjima u vezi sa procesom reforme, radi iznalaženja zajedničkih rješenja koji imaju za cilj, ne samo usvajanje, već i

KALENDAR

implementaciju svih preporuka OEBS/ODIHR-a. Predsjednik Odbora predstavio je dosadašnji rad Odbora i Sekretarijata, ističući značaj jačanja normativne infrastrukture i stručnih kapaciteta Skupštine Crne Gore. Poslanici i eksperti saglasili su se da su predloženi nacrti dobra osnova za dalji rad i izrazili očekivanja za nastavak saradnje i zajedničko djelovanje svih političkih aktera u cilju sveobuhvatne i inkluzivne reforme. Potpredsjednik Gvozdenović je posebno istakao da se u Crnoj Gori, u kontinuitetu, radi na unapređenju izbornog zakonodavstva i zahvalio se na dosadašnjoj pomoći OEBS-a i ODIHR-a. On je izrazio očekivanje da će unapređenje izbornog zakonodavstva implementirati najbolju svjetsku praksu i na taj način uticati na jačanje povjerenja u izborne procese u Crnoj Gori.

26. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović primio je novoimenovanog šefa Stalne misije Crne Gore pri Savjetu Evrope u Strazburu, ambasadora Zorana Jankovića, uoči odlaska na novu dužnost. Sagovornici su se saglasili o značaju daljeg aktivnog odnosa Crne Gore prema preporukama Savjeta Evrope, sa ciljem kontinuiranog doprinosa unaprjeđenju crnogorskog zakonodavnog i institucionalnog okvira u ključnim oblastima. Predsjednik Brajović je takođe istakao ulogu Stalne delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope, od značaja za dalje jačanje parlamentarne diplomatije.
- Potpredsjednik Skupštine Crne Gore Branimir Gvozdenović, sastao se sa nerezidentnim ambasadorom Kraljevine Belgije u Crnoj Gori Adamom Kunradom. Glavna tema sastanka bila je trenutna politička situacija u Crnoj Gori. Ambasador je izrazio veliku zainteresovanost za rad i situaciju u Odboru za sveobuhvatnu reformu izbornog i drugog zakonodavstva. Ističući zadovoljstvo zbog ovog interesovanja, potpredsjednik Gvozdenović ga je informisao o situaciji u Odboru od samog formiranja. Potpredsjednik je upoznao ambasadora sa svim što je urađeno u Odboru u dosadašnjem periodu. Ambasador Kunrad je ovo pozitivno ocijenio i akcentovao potrebu zajedničkog rada vlasti i opozicije. Zaključujući sastanak ambasador i potpredsjednik su se saglasili da je od velikog značaja uloga Evropske unije, OEBS/ODIHR-a i Venecijanske komisije. Takođe, saglasni su i o tome, da je sada potrebno da se konačno nastavi rad na suštini, odnosno na zakonima, jer je već previše vremena potrošeno na procedure i na rasprave, o tome koliko će članova Odbor imati i slično.
- Predsjednik Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje, Petar Ivanović i članica Odbora Ana Nikolić, sastali su se sa direktorom Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje, Goranom Jevrićem sa saradnicima : Vojislavom Stijepović, finansijskom direktoricom, Ivanom Špadijerom, tehničkim direktorom i Jelenom Martinović, šeficom računovodstva, i predstavnicima Instituta sertifikovanih računovođa Crne Gore Igorom Pavićevićem, generalnim sekretarom i ovlašćenim revizorom, i Ibrom Šabovićem, ovlašćenim revizorom. . Odbor se upoznao sa Uredbom o povjeravanju poslova organa državne uprave nadležnog za poslove računovodstva i revizije Institutu sertifikovanih računovođa Crne Gore. Predstavnici Instituta upoznali su Odbor da imaju Sporazum o saradnji sa Državnom revizorskom institucijom i dali mišljenje o primjeni međunarodnih računovodstvenih standarda kada je u pitanju Regionalni vodovod Crnogorsko primorje. Direktor Regionalnog vodovoda Crnogorsko primorje upoznao je Odbor sa uslovima korišćenja IDA kredita. Istakao je važnost redovnog posla ovog preduzeća čiji se rad bazira na implementaciji razvojnih projekata. Na sastanku je preporučeno da se razgovori po ovom pitanju nastave u narednom periodu i ukazano na važnost dosljedne primjene međunarodnih računovodstvenih standarda.
- Predsjednik i članovi Odbora za bezbjednost i odbranu sastali su se sa delegacijom Ministarstva odbrane Republike Slovenije na čelu sa ministrom Karlom Erjavcom. Predsjednik Odbora Branko Čavor istakao je važnost održanja i unapređenja tradicionalno dobrih i prijateljskih odnosa sa Republikom Slovenijom, ocijenivši naročito značajnom podršku koju je ova država pružala Crnoj Gori na putu ka punopravnom članstvu u NATO, te u okviru aktuelnog procesa evropskih integracija. Takođe, upoznao je sagovornike sa nadležnostima i ostvarenim rezultatima radnog tijela na čijem je čelu, sa posebnim osvrtom na zakonodavne aktivnosti i sprovođenje parlamentarnog nadzora. Na sastanku je, između ostalog, bilo riječi o bezbje-

KALENDAR

dnosnoj situaciji u regionu i šire. Sagovornici su, tom prilikom, ocijenili da dvije države bilježe izvanrednu bilateralnu saradnju u brojnim oblastima, naročito u domenu odbrane i bezbjednosti, apostrofirajući da zajednički rad i djelovanje predstavljaju uspješan model tretiranja aktualnih bezbjednosnih izazova, te iskazali spremnost za daljim unapređenjem navedenog.

- Zamjenica generalnog sekretara, Marija Mirjačić, sa saradnicima, boravila je u studijskoj posjeti Evropskom parlamentu u periodu 26-27. septembra, organizovanoj za službe parlamenata država Zapadnog Balkana i Turske. Tema navedene posjete, bila je oblast ljudskih resursa. Posjeta je koncipirana kao direktna komunikacija, razmjena mišljenja i iskustava sa kolegama iz Evropskog parlamenta, tokom cjelokupnog programa. Učesnici su bili u prilici da se upoznaju sa dobrim praksama, kao i trenutnim izazovima u radu kolega iz Evropskog parlamenta, ali i da identifikuju potencijalne teme za dalju saradnju.

27. septembar

- Tokom konferencije „Otvorenost institucija izvršne i zakonodavne vlasti u regionu i Crnoj Gori: Forma bez suštine“, održane u organizaciji Centra za demokratsku tranziciju (CDT), istaknuto je da je Skupština Crne Gore najotvoreniji zakonodavni dom u regionu. U okviru panel diskusije „Otvorenost parlamenata u regionu i Crnoj Gori“, navedeno je da crnogorski parlament godinama nosi titulu najotvorenije zakonodavne institucije u regionu, ima visok nivo transparentnosti jer zadovoljava skoro 80 odsto kriterijuma, dok su parlamenti u regionu u prosjeku zadovoljili 65 odsto kriterijuma otvorenosti. Skupština Crne Gore nastaviće da radi na prepoznat način, promovišući transparentnost i dostupnost na državnom i međunarodnom nivou.
- Grupa od 40 mladih iz 15 zemalja, koji učestvuju na međunarodnom omladinskom forumu „G-20 Youth Summit“, posjetila je Skupštinu Crne Gore. Tom prilikom učesnici su upoznati sa radom parlamenta, njegovim nadležnostima i funkcijama, istorijatom i aktivnostima radnih tijela. Takođe, bili su u prilici da razgledaju skupštinsku likovnu zbirku, kao i postavku dokumenata iz parlamentarnog arhiva i

obiđu Veliku salu i salone u kojima se odvija parlamentarna aktivnost. Posjeta je organizovana u okviru programa „Otvoreni parlament.“

30. septembar

- Predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović otvorio je XXI Cetinjski parlamentarni forum na temu „Parlament i mediji – realnost uzajamnih očekivanja“, koji je održan u Vladinom domu na Cetinju. Na marginama XXI Cetinjskog parlamentarnog foruma predsjednik Skupštine Crne Gore Ivan Brajović sastao se sa zamjenikom predsjedavajućeg Doma naroda Parlamentarne Skupštine Bosne i Hercegovine Nikolom Špirićem. Predsjednik Brajović, napominjući sve veći značaj parlamentarne diplomatije u jačanju bilateralnih odnosa, izrazio je zadovoljstvo prisustvom delegacije Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i na ovom Cetinjskom parlamentarnom forumu. Zamjenik predsjedavajućeg Špirić rekao je da napredak koji je Crna Gora postigla na evroatlanskom putu od značaja za cijeli Zapadni Balkan, a njeno što skorije članstvo u EU bio bi pokazatelj kredibilne politike proširenja. Istakao je značaj redovnog održavanja Cetinjskog parlamentarnog foruma kao jedne od najboljih platformi za razgovor o najaktuelnijim temama za cijeli region.
- Članovi Delegacije Skupštine Crne Gore u Parlamentarnoj skupštini Savjeta Evrope (PSSE) Predrag Sekulić, šef delegacije, Sanja Pavićević i Ervin Ibrahimović, učestvovali su na jesenjem zasjedanju PSSE koje je od 30. septembra do 4. oktobra 2019. godine održano u Strazburu. Na redovnom zasjedanju Parlamentarne skupštine u ovoj godini poslanici su govorili o jačanju zaštite zviždača u Evropi, potrebi za uspostavljanjem zajedničkih standarda za institucije zaštitnika ljudskih prava, doprinosu Razvojne banke Savjeta Evrope izgradnji inkluzivnijeg društva, kao i o migraciji radne snage iz Istočne Evrope i njenom uticaju na socio-demografske procese. Bilo je riječi i o funkcionisanju demokratskih institucija u Republici Moldaviji, post-monitoring dijalogu Parlamentarne skupštine sa Sjevernom Makedonijom, zaštiti žrtava terorizma, te nasilju u akušerstvu i ginekologiji. Dnevni red zasjedanja obuhvatio je i raspravu o pitanju pravnog statusa „klimatskih izbjeglica“.